

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Tit. XV. De Haereticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

ne proroget, neve confirmet, anteaquam illorum, uel negligentiam, uel aliam culpam, emendatam cernat.

Prophana etiam pijs interpositionibus qualiter exponantur.

Cap. XIII.

SI quæ prophana magistri aliquando exponant, omnia ad rectam disciplinam, egregiamque morum indolem placularis interpretationibus traducere studeant; quod faciliè assumentur, si quid perpetuò in suis explanationibus interponent, quod ad institutionem Christianæ pietatis studijs dignam pertineat.

Cum incipitur, uel absoluitur ludus pueri qualiter orent.

Cap. XIII.

Quotidianas ludi exercitationes, ac studia inchoent, & concludant itè pia aliqua oratione, & prece, quæ anteaquam absoluitur, pueri è ludo sine urgenti causa ne missi fiant.

Proinde in gymnasio, loco decenti, & perspicuo tabella alicuius sacræ imaginis appendatur, ad quam diebus singulis discipuli statas preces faciant.

DE HÆRETICIS. Tit. XV.

Sacram Scripturam in obliquos sensus trahentes qualiter puniendi, & de hoc populi admonendi. Cap. I.

NEFARIA est eorum temeritas, qui Sacræ Scripturæ uerbis, uel sententijs, ad iocum, assentationem, contumeliam, superstitionem, impietatem, aut ad quosuis profanos sensus abutuntur. Quamobrem Episcopus in eos, qui in hoc genere deliquerint, ex sacrorum Canonum, & Tridentini Concilij decretis grauitè animaduertat.

Et ut detestabilis hæc licentia prorsus tollatur, fidelem populum per conuocatores, parochos confessores de huius peccati grauitate frequenter admonendum curabit.

Edictum ratione prauitatis hæreticæ contra non deferentes Episcopo, uel inquisitori proponendum. Cap. II.

Episcopus, edicto quotannis publicè proposito, omnes, & singulos suæ diocesis homines, etiam quauis dignitate, gradu, honore ue preeditos, moneat, eidemque in uirtute Sanctæ Obedientiæ, ac pœna excommunicationis latæ sententiæ proposta, id inbeat, ut si eorum quispiam iam scit cuiusuis sectæ hæreticos homines, eorum nomine suspectos, aut infames, aut

Vid. D.
Th. 2. 2.
q. 9. ar. 1.
& seq.
Conci.
Triden.
Ses. 4. De
cre. de
edi. & v-
fu sacr.
libr.

uis modo à fide catholica aberrantes, aut qui verba hereticalia protulerint, aut qui hæreticorum libros, scriptave, quæ quouis modo autoritate sedis Apostolicæ prohibita sunt, legunt, vel apud se habent, decem ad summum diebus post edicti promulgationem, si verò in posterum sciet, decem diebus postquam id norit, illos omnes, & singulos, vel ipsi Episcopo, vel hæreticorum prænitatis Inquisitori denunciet.

Axiomata proponenda qualiter prius recognoscenda.

Cap. III.

QUAE de quavis scientia problemata, vel axiomata, vel alia quavis eius generis publicè exercendi ingenij causa, aliave ratione proponi solent; curet Episcopus nè in posterum antea proponantur, quàm ab ipso, aut ab ijs quos huic rei præfecerit, cognitum sit, nihil in ijs subesse, quod doctrinæ fidei, & pietati christianæ repugnet.

Qualiter maximè caueatur, nè quando inter catholicos, & hæreticos matrimonia contrahantur.

Cap. IIII.

ILLUD maximè Episcopus interdicit, nè animarum curatores, qui hæreticorum finibus, vel in locis finitimis habitant, ubi univèrsique liberè est publicè, & impunè hæreticorum more vivere, matrimonij, quod inter Parochie sue, & illorum locorum incolæ contrahendum est, secundam denunciationem faciant, neque eos matrimonio coniungant, aut denunciationum, quæ de matrimonio celebrando factæ erunt, fidem ac testimonium ad ea ipsa loca, ubi illud ineundum est, mittant: nisi prius eius, qui in locis hæreticorum, aut heresis nomine suspectis habitat, nomen, & cognomen Episcopo denunciarint; ab eoq; impetrarint facultatem, alias denunciations faciendi matrimonijq; celebrandi, vel fidem denunciarionum illuc mittendi, quæ eo nomine factæ sunt; quam facultatem Episcopus ne det, nisi prius de fide Catholica illius hominis cognoverit, qui ea loca incolit: aut nisi item sibi omnino exploratum sit, matrimonium eiusmodi non contrahi cum hæreticis.

Sine qua facultate nemini ad hæreticos proficisci liceat: & ea obtenta, quid ulterius ei agendum erit.

Cap. V.

vid. infra. c. 30. & seq.

PROFECTURUS aliquis ad ea loca, ubi & si catholico etiam more à multis vivitur, impunè tamen, & publicè ab alijs predicatur, aut creditur, quod à Romanæ Ecclesie doctrina, & fide, alienum est, professionis scriptam facultatem à suo Parocho, vel ab eo, quem Episcopus constituerit, ante impetret, quàm abeat. Quibus facultatis literis caueatur, & reversionis tempore, & si diutius illis in locis fuerit, singulis annis testimonium faciat, se Catholico more, & via, & vivere: ut q; id testimonium scri-

pinus

ptum sit ab illius loci, ubi fuerit, Episcopo, aut Parocho, si ibi parochus est, aut à Catholicis uiris, probatis hominibus, illorum locorum incolis. Hocq; is, cui ed proficisci concessum erit, præstet omnino.

Bulla contra lædentes quæ Sanctæ Inquisitionis sunt obseruanda, & quando promulganda. Cap. VI.

Quicumque autem Sanctæ Inquisitionis officium, statum, res, & ministros aliquo modo læserit, uiolarit uel, contra eum, ut Pij Quinti constitutione sancitum est, Episcopus agat ad illius sanctionis prescriptum.

Quam grauissimam sanctionem aliquando cum expedire censuerit, promulgari iubeat.

Quæ ex sacris, & legitimis sanctionibus, indiceque ratione librorum prohibitorum sancita, & obseruanda sunt.

Cap. VII.

Perniciosorum, & falsorum librorum, cum perpetua quodammodo pestis sit, cui remedium semper afferre oporteat, de ijs sæpè; & summorum Pontificum constitutionibus, & sacrorum Canonum iure, cautum est. Postremò autem multa tum Concilij a Lateranensis ultimo decreto, tum nuper Tridentino Concilio, b & Indice utiliter constituta sunt. Quæ ut Episcopi studio à Bibliopulis, Impressoribus, & reliquis item omnibus, quorum interest, diligentius, quam hæctenus factum sit, ubique præstentur; illa ferè omnia, aliaq; nonnulla, eodem spectantia, quæ addenda censuimus, simul complexi, hac constitutione toto eo de genere sic edicimus, propositis eodem Lateranensi, & Tridentino tum Concilio, tum Indice, c & Pij Quarti constitutione de eo indice lata, pænis sancitis, & alijs præterea Episcopi arbitrati.

Prosequutio prædictorum. Cap. VIII.

Vt quicumque artem librariam exercet, ab eo ne patiatur Episcopus libros venales proponi, nisi confecto librorum suorum indice, cui ab se, aut ab eo, à quo eam curam in recognoscendis libris geri is voluerit, & ab Inquiretore etiam subscriptum sit; neque facultate, sibi ab eisdem nõ permissa, vltos alios cuiusuis generis libros ille habeat, aut uendat, aut quauis ratione tradat, illo indice non notatos.

Libri non publico mercium loco expositi, sed alid in urbem inuecti, ab eo qui inuexerit, uel inuehi iusserit, eisdem denuncientur: nec libri à quouis inuecti, uel in urbem introducti, alijs commodentur, aut quauis alia ratione tradantur, antequam his, qui introduxerit, illis, ad quos recognitio pertinet, indicem integrum eorum ostenderit, ab eisdemq; item facultatem obtinuerit: idq; nisi libri id generis sint, ut eos omnibus permisos esse perspicue constet.

Bulla edita. Calend. Aprilis 1569. inter istius summi Pontifici Const. nu. 83. in Bull. fo. 1046.

a Conc. Late. sub Leo. 10. Sess. 10. in decreto, de improbitate librorum. Incip. Leo. 10. inter sollicitudines. To. 5. b Conc. Trident. Sess. 4. de decret. de edit. & usu sacrorum librorum. ver. sed & improbitatibus. c Bulla edita sub die 24. Martij 1564. Incipit Domini Gregorius inter istius summi Pontifici Const. nu. 99. in Bull. fol. 803.

Ne quis opuscula, libros, commentarios, aliave id generis, quovis titulo, & nomine, quæ manu scripta sunt, euulget; nisi ab Episcopo, aut ab alio eius iussu, & ab Inquisitore recognita sint, atque approbata subscriptionibus.

Ne præterea quis librum, scriptumve, cuiusvis generis imprimat, imprimive curet, nisi ab eisdem, Episcopo, & Inquisitore recognitum, & scriptis comprobatum.

Quod recognitionis, & probationis scriptum, libri imprimendi principio, recognitorum manu notatum, principio item libri imprimatur.

Libri exemplum auctoris manu, & nomine notatum, ubi primum impressum est, Episcopo tradatur asseruandum.

Libris impressis, apposito imprimentis nomine, adscribatur item annus, quo impressi sunt.

Libri, quos typis mandari concessum est, in codicem à recognitoribus referantur, notato concessæ facultatis anno, & die, descriptis etiam nominibus eorum, quibus eos imprimendi potestas facta est.

Ne hæredes ultimarumve uoluntatum exequutores, libris, à defunctorelictis, utantur, aut alijs utendos dent, uel uendant, aliave quavis ratione tradant, antequam illos, aut eorum indicem ipsis Episcopo, & Inquisitori attulerint, facultatemque obtinuerint.

De Biblijs autem, vulgariter redditis, & de Testamento nouo, in vulgarem etiam sermonem conuerso, de libris præterea, qui de rebus inter catholicos, & hæreticos controuersis, communi item lingua conscripti sunt, ea diligens cautio adhibeatur, ut illorum usus ijs tantum concedatur, quibus Episcopus, aut Inquisitor de consilio Parochi, aut Confessarij permittendum iudicarit.

Prosequutio prædictorum. Cap. IX.

CAueat Episcopus, nè libri illi paruuli, quibus preces variæ continentur, falsis superstitiosisque titulis aspersi, habeantur, aut uendantur.

Adhibeat idem aliquando aliquot suæ Ciuitatis peritissimos homines, quorum opera, & studio accuratè cognoscat, si qui pestiferi libri sunt, Romano Indice non notati, quorum usu, & lectione interdendum sit, eiusdem Indicis auctoritate; quos libros, si id generis cognouerit; nè in urbem, aut in diocesim suam illi inuebantur, caueat quàm diligentissimè: eorumque nomina cum ad Sacræ Romanæ Inquisitionis Patres deferenda curet; tum alijs Promouiciæ Episcopis significet; quò diligentius pesti obstruatur aditus.

Prosequutio prædictorum. Parochus autem quando, & qualiter libros uisitet, & referat. Cap. X.

QUI per urbes præterea, rivos, oppida, aliave loca, libros uenales circumferunt; eorum etiam indicem habeant, cui ab Episcopo, & ab Inquisitore, aut ab alijs, quibus librorum recognitio, ab illis delegata est, subscriptum sit.

Hos Parochus, in cuius Parochiæ finibus illi uenales libros exponunt, circumferunt ve, de improviso aliquando uisitet. Ac si aut illorum Indicem non habere, aut alios præterea, eo indice non descriptos, uendere, habere ve comperit; tum eos Episcopo, aut Inquisitori denunciaret: tum libros omnes sequestri nomine retineat, donec aliter ab eo, cui denunciarit, iussum erit. Si libros indice damnatos, improbatos ve, apud eos depræhenderit; illos etiam comprehendendi, aut sponsione saltem facta sibi ab illis cauere curet, ut ad certum diem sistant, in iudicio Episcopi, aut Inquisitoris.

Parochi, & confessarij, qualiter superstitiones inuestigare, denunciare, & abollere studeant. Cap. XI.

Quantum in religione stabilienda, atque augenda laboris ponendum est, tantum in superstitione, a ex hominum mentibus euellenda, cura, ac diligentia est impendendum. Quare Parochi diligenter ei rei inuigilent, b ac si quod superstitionum genus in suæ Parochiæ hominibus animaduertant; id semper, ante proximam Synodum, tempore, quod Episcopus præstituerit, ad illum in scriptis deferant; ut ei malo occurri opportunè possit.

Confessarij quoque diligentes in eo genere se præsent, inuestigentq, num penitentes aliquod remedium ualetudini, aut uulneribus adhibeant; quod nõ à medica arte, & cognitione, sed à superstitione profiscatur; tum præterea, num tempora, aut loca, aut quid eiusmodi, superstitiosa opinione obseruent: & quos ea in re peccare nouerint, grauiter obiurgent; & ab eiusmodi uano sensu, atq; errore deterere, & auertere conentur.

Si qui milites hæretici intra catholicos aduenerint, quæ Episcopo, & parochi agenda erunt. Cap. XII.

Huius Præuincie Rex Serenissimus, & Catholicissimus, & magistratus pro fidei catholice tuendæ officio, proq, pietatis suæ studio sperandum est, id nunquam permissuros esse, ut in has regiones, eorum ditioni subiectas, ne ad diuersandum quidem itineris gratia, milites à Catholice Romanæ Ecclesie fide dissidentes, ueniant, cum certum, atque planè exploratum sit, nulla aliare Deum grauius offendi, nullaq, ad uehementiorem iram, quàm hæresum labe prouocari; nihilq, rursus ad prouinciarum, regnorumq; interitum maiores uires habere, quàm teterrimam illam pestem. Verum si quando acciderit, quod Deus prohibeat, in eam curam toto animo, omniq; studij pastoralis contentione Episcopus incumbat, atque adeo elaboret omni ope, ut ne eius morbi contagione oues Christi sanguine redemptæ, suæq; fidei commissæ ullo morbo inficiantur.

Itaq; ad diæcesis suæ loca, ubi pestiferos illos homines diuersari contigerit, se in primis ipse conferat; populum fidelem etiam atque etiam diligenter

a Supp-
tio, vera
pietatis
falsâ imi-
tatrix di-
citur in
Cõc. Tri-
dent. sess.
22. in de-
cret. ð ob-
fer. in ce-
lebr. mis-
sæ, inter
initia.
b Quæ
ad super-
stitionē
pertinet
omnino
tollenda
statuit d.
Cõc. Tri-
dent. Sess.
25. in
princ. de
cret. de
purgato-
rio.

moneat, ut ne eorum mores usquam attendat; ne verbis mentem, aurebus adhibeat; ne cum eisdem ullo modo uersetur; ne carnis licentiam, & liberam, & falsam uiuendi securitatem, exemplo illorum consequatur; sed in orthodoxa fide, & charitate Christi Domini cum timore, & tremore perseverans, in Sanctæ Romanæ Catholicæ Ecclesiæ unitate, & obedientiæ studio, in catholicæq; pietatis officijs se se contineat.

Parochis verò leges præterea præscribat, quas in tanto discrimine omnino sequantur.

Atque in ijs quidem hæc sint.

Nè eos mortuos sacris locis in sepulturam tradant.

Ut animaduertant præterea, si fieri potest, non modò singulis horis, sed singulis etiam momentis, quid ab illis agatur, quid cogitetur, quid struatur in ijs, quæ ad fidem pertinent, longè prospiciant Satanæ insidias, & conatum omnem, quantum in se est, sedulo reprimant.

Ut uideant, ne quicquam, uel minimum, unde labes aliqua existere possit, sensim latius dimanet quam obrem de quotidiano huius rei statu Episcopum certiores faciant quàm diligentissime.

Nec verò, ea omni diligentia contentus Episcopus, desistat alia subsidia ad tuendum gregem comparare. Proinde cum alios religiosos prudentesq; uiros ad rem omnem inquirendam mittat: tum acres etiam, piosq; concionatores ad causam communem adiuuandam.

Auxilium, à quibus pro periculis ab Episcopo implorandum, contra eos qui hæreticis in quibusdam ministrauerint qualiter procedendum, & orandum. Cap. XIII.

A Magistratibus etiam, & Regis locumtenente, in re, quæ non religioni solùm, sed uniuerso prouinciæ statui periculum certissimum asserere potest, omnem opem, atq; auxilium imploret, ut expedire censuerit.

Excommunicationis verò pœnam, præter alias, quæ summorum Pontificum, Canonum uel sanctionibus expressæ sunt, ipso factò subeundam proponat, atq; edicat ijs, qui istiusmodi impijs hominibus cibos uetitos uendiderint, alio uel modo subministrauerint, quibus diebus minimè liceat illis uesci. Agat uerò contra illos, qui non paruerint, ad iuris, edictiq; promulgati præscriptum. Omnem deniq; aliam rationem, quæ potissima sibi uidebitur, opportunè ineat ad eam pestem propulsandam. Et uerò id, quod caput est, in tanto salutis periculo, assiduis precibus, omniq; supplicatione ad Deum confugiat, ut gregem, sibi in curam traditum, ab omni hæresum scditate integrum, inuolatarumq; custodiat, & conseruet perpetuò.

Congregatio pro Sancta Inquisitione qualiter habenda.

Cap. XIIII.

E piscopus unà cum Inquisitore congregationem, quæ certo numero consistet, Theologorum, & iurisperitorum hominum institutum con-

seruet;

c. sicut.
ext. eo.
tit.

seruet; qui ad causarum Sanctæ Inquisitionis consultationem adhibeantur.
 Ea porrò congregatio, ut opus erit, conuocetur, semelq; in singulos menses, atque adeo crebrius cum occasio tulerit.

Nec Verò quicquam aliud in ea agatur, geraturve, nisi quod ad eiusdem Sanctæ Inquisitionis officium pertinet.

Quod silentium ipsis de congregatione indicitur.

Cap. X V.

ET quoniam sepe contingit, causarum Inquisitionis acta, processusve, de quibus deliberandum est, ijs patefieri, explicari, atque communicari oportere, quorum consilio, vel damnationis, vel absolutionis sententia ferenda est, quo & accusatorum, denunciantium, testiumq; periculis efficacius occurratur; & in ijs ipsis Inquisitionis actis, causisq; cautius agatur, id propterea omnibus singulisq; consultoribus, & ceteris item, qui in ea congregatione adscribentur, admittenturve, Episcopus, ut Bonifacij Octauæ constitutione cautum est, secretum, reiicentiamve indicat.

e. ult. incipit statuta. eod. tit. in 6.

Quod iuramentum ipsi de congregatione præstabunt.

Cap. X V. I.

ATque ij ipsi porrò statim certa præscripta forma iurati, eidem Episcopo sanctè spondeant, se neque Verbis, neque literis, nec nutu, neque alia cuiuscunque generis significatione, vllove modo cuiquam patefacturos, aut euulgaturos esse, congregationis, in quam admittuntur, adscribenturve, arcana, nec uerò alia quæcunque sint, quæ ullis Inquisitionis, uel causis, uel hominibus, uel ipsi congregationi officiove præiudicium afferre aliquo modo possint.

Contra indictum secretum sine licentia venientia lata sententia excommunicationis proponenda. Cap. XVII.

EPiscopus penam excommunicationis latæ sententiæ proponat, atque edicat etiam in congregatione ipsa ex ea Bonifacij constitutione in omnes, & singulos, qui contra indictum secretum, aut iniurandum, quicquam patefecerint sine licentia eiusdem Episcopi.

Iuramentum etiam à Notarijs, quod præstandum, contrauenientesque qualiter puniantur. Cap. XVIII.

AT præterea Notarij Sancti officij hoc iurent, quod nec causarum acta, nec testium nomina, neque testificationes, aliudve quicquam eius generis patefaciant, aut euulgabunt, antea quàm iudex patefecerit, euulgaritve, aut euulgari iusserit.

De sententijs itidem eorum, qui consultores adhibentur, consultationibus, deliberationibus, actionibusq; congregationis huius id ipsum præstabunt omnino; ac de suo officio in omnibus fideliter exercendo, si quis eorum

quic-

quicquam contra vlllo pacto fecerit, excommunicationem lata sententiâ ipse subeat; ac præterea alijs pœnis pro modo culpæ arbitrio Episcopi plebatur.

Iuramentum, à custodibus carceris, & alijs ministris præstandum.

Cap. X I X.

Custodes etiam carceris, priusquam suum exerceant officium, iusiurandi ad præscriptam formam in Concilio Viennensi præstent, idemq; etiam alijs ministri, ad id officium exequendum necessarii.

Quæcunque acta, & scripturæ Sanctæ Inquisitionis non typis, sed manu scripta habeantur. Cap. X X.

Ne Inquisitionis causarum acta, breuiter summamq; descripta, que summaria processuum dicunt, nec verò actorum relationes, nec facti narratio, neque alia quæcunq; tam iuris, quàm facti itidem explicatio, instructiove cuiusvis generis ad eas causas pertinens, nec denique vllæ scripturæ eiusmodi, quæ vel pro reo, vel contra eum conficiuntur, ullo unquam modo in posterum typis edantur, imprimanturve, sed quæcunq; acta sint, quæ eas causas attingant, manu scripta, ijs solùm, vel iudicibus, vel consultoribus, alijsve ministris dentur, quibus dari oportet.

Qui reorum patrocinatores in officio Sanctæ Inquisitionis admittantur. Cap. X X I.

In causis fidei Episcopus, iudexve, cum aduocatus procuratorve reo dandus est, eum det, qui probus sit, de legalitate non suspectus, & procurator quidem utriusque iuris peritus, uterque verò fidei zelator, quiq; hæresis nomine, neque alio crimine, cuius cognitio ad Sanctum officium spectat, nunquam neque suspectus, neque accusatus, neque ea infamia notatus fuerit.

Patrocinato res prædicti qualiter prius iurabunt: quæve præstabit, & cauebunt. Cap. X X I I.

Patrocinijs autem in ijs causis suscipiendi facultas cum datur literis exarata detur, nec verò aliter quisquam suscipiat.

Cui porro datur, is antequam patrocinium suscipiat, iuret, se bene, ac fideliter defensurum, legitimisq; defensionibus vsurum esse, nec dilationibus captiosis, cauillationibusq; causam prorogaturum.

Vbi verò patrocinium susceperit, sciat suas partes esse, admonere eum, ut veritatem confiteatur, pœnitentiãq; petat pro culpa, si quam habet; eiusq; responsionem curiæ notificare.

Meminerit verò Aduocatus, & Procurator, item nullum unquam patrocinium, neque hæreticis, nec suspectis, neque credentibus, neq; fautoribus præstandum esse, ne prout Innocentijs Tertij sanctio est, ab officio suspensus, perpetua infamia subiaceat.

Itaq; vbi primùm ex causarum actis, aliave vlla ratione animaduernerit,

reum,

In c. si ad
uers. co.
tit. in de
cretal.

reum, qui delatus est, hæreticum esse, aut eo nomine suspectum, id cum ipsi reo, iudiciq; denunciaret, tam statim illius defensionem deserat. Nec verò si quid erit, quod ad Sanctum officium pertinens, in eiusdem causa reticere oportet, cuiquam patefaciat, quod eidem officio præiudicium ferat.

Librorum prohibitorum iudex pœnes quos habendus.

Cap. XXIII.

Librorum prohibitorum indicem, omnes, singuliq; apud se habere curent, siue Theologi, siue iurisperiti, siue medici, siue aliarum literarum professores, disciplinarumq; studiosi, et alij item quicumque librorum numerosam suppellestem possident. Si quis verò eorum, qualis sit, cum non habuerit, tantum absit, ut excusationi legitime locus relinquatur, quod nescierit, illos id generis esse, ut contra eum pro librorum, quos vetitos retinuerit, ratione seuerius agatur, ad præscriptum regulæ eiusdem indicis.

Libri priusquam venales proponantur quando recognoscendi.

Cap. XXIII.

Vt fraudi occurratur, quæ plerunque in opere impressorio fit, ea præter ceteras cautio adhibeatur, ut liber, ubi primùm impressus est, per recognitionis præfectos ante conferatur quàm venalis officinis, tabernisve librarijs proponatur.

Imagines obscenæ in maiusculis literis ne imprimantur.

Cap. XXV.

Ne literas grandiusculas, quas initio uel librorum, uel capitum imprimi moris est, aliquam obscenæ turpisq; imaginis speciem exprimentes, ad librorum impressionem adhibeant, qui artem impressoriam quouis modo faciunt; cum eiusmodi sint, quæ hominum mentes aliquando sædè, turpiterq; afficiant, & bonos itidem offendant, ut obscenè scripta.

In libris Ecclesiasticis, nedum obscenæ, sed nec prophana vsupra imprimantur. Cap. XXVI.

Ad libros uerò, qui de rebus Ecclesiasticis, aut spiritualibus conscripti sunt, imprimendos, ne characteribus grandioribus utantur, in quibus expressa appareat alicuius rei prophanæ, nedum turpis, obscenæve species.

Ne de fidei dogmatibus, sed alijs ad se tantùm spectantibus laici confratres sermocinentur Episcopus videat.

Cap. XXVII.

Laici confratres cuiuscunque confratriæ, de fidei dogmatibus ne disceptationes, colloquia sermonesve habeant. Videat præterea Episcopus diligenter, ut in oratorijs suis colloquutiones de ijs tantùm rebus instituant, quarum tractatio, & collocutio, laicalis ordinis hominibus conueniat.

Vid. c. cū
ex in iun
cto. ex
cod.

Vulgari sermone conscripta in scholis sine licentia non legantur.
Cap. XXVII.

NE quicquam, quod vulgari sermone conscriptum sit in vlla cuiusvis generis confratria, scholare legi, recitariue liceat, nisi primùm ab Episcopo, vel ab eo, cui ille mandarit, recognitum sit, & subscriptione comprobatum.

Si quando aliqui hæretici aduenerint, quid seruandum. Neminemq; inter eos quando non mittendum. Cap. XXIX.

Optandum est, omniq; pastorali studio, atque officio id valde curandum, vt quem hæresis labe infectum esse constet, nemini vnquam quicunque sit, impunè permittatur ex hæreticorum, eorum nomina suspectorum finibus, ac religionibus finitimis ad diæcesim huius loca uenire: verum si quandoque aliter accidit, vbi ipsi capi non possint, vel ei rei alia ratione occurrere non possit, hæc saltem caueantur atque planè seruentur ex iussione Gregorij XIII.

Ne cuiquam, quem ex ijs locis proficiscentem hæreticum esse, certum sit, hospitium, diuersoriumve præberi liceat, præterquam in caupona publica, vel in domicilio sui procuratoris, si quem fortasse ipse habet.

Is Verò, qui præbuerit illius aduentum, habitationemq; Episcopo, Inquisitoriue, aut Parocho, si in diæcesim uenerit confestim denunciet.

At Ecclesiasticus homo quicunque sit, ne eum ullo modo excipiat.

Neque rursus, illum in Ecclesiam ingredi permissum sit, nisi sacra concionis tempore.

Nemini ad hæreticorum fines, locave, ne discendæ etiam mercaturæ causa, mittere filios liceat, qui annum saltem vigesimum quintum non agant.

Quibus, & qualiter, vt inter hæreticos degant licentia detur, at verò ijs quid seruandum erit. Cap. XXX.

Sup. co.
cap. 5.

NE cuiquam item, ut iam cautum est, ad hæreticorum loca proficisci, liceat, nisi primùm ab Episcopo, aut Inquisitore, eius rei facultatem impetrarit.

Atque hæc quidem facultas, ne cuiquam permittatur, deturve, nisi à Parocho testimonium scriptum attulerit, se more catholico uixisse, sanctaq; Sacramenta frequentasse; hac præterea adiecta conditione, ut si cui facultas permittitur diutius illic commorandi is quotannis semel saltem inde redeat, ut & confiteatur, & Sanctissimam Eucharistiam sumat; aut testimonij literas mittat, quibus legitime testatum fiat, se confessum constituto tempore Sacram Eucharistiam sumpsisse, catholicæq; fidei congruenter vixisse.

Vt

Vt ad vicinos hæreticos proficiscatur, qualiter Parochus licentiam dare poterit, & quid propterea exiget.

Cap. XXXI.

Qui verò propè hæreticorum loca habitant, ijs à Parocho eam facultatem dari licebit, ad breue sanè tempus: ita tamen, ut, cum is exiguum illud breuis moræ spatium certum proficiscenti præscribat, tum illam præterea conditionem, ne die festo illic opus faciat, nec verò mercaturam vllomodo exerceat, aliave agat, quæ sacro festo die agi, fieri, exerceri ve prohibitum est. Immo festo eo saltem die domum omnino redeat, & Missæ, Vesperis, doctrinæq; christianæ scholis intersit.

Cum pretio bonorum suorum, inter hæreticos contracturi domicilium, qualiter non ferendi, sed puniendi.

Cap. XXXII.

Nec verò cuiquam fas sit, patrimonium, bonaq; sua vendere, alienare, ut in hæreticorum loca migret, ibiq; domicilium constituat.

Si quis in huius rei suspicionem venerit, contra eum agatur ad Canonum, Pontificarumq; sanctionum præscriptum.

Quando professionem fidei Bibliopolæ, & impressores emittant, ac imprimere caueant. Cap. XXXIII.

Bibliopolæ, quiq; impressoriam faciunt, ne quam aggredi volunt, artem prius exercent, quam iurati fidei professionem Episcopo conceptis formulæ Statutæ Pontificiæ verbis, præstiterint.

Ne liber vel exiguus quamvis superiorum concessu, aliàs sepe editus, sine facultate iterum impetrata typis in vulgus emittatur, imprimatur ve.

Quando libri, sub alieno nomine, edi nequeant.

Cap. XXXIII.

Moris olim fuit, vitandæ gloriæ ostentationisve causa, libros aliquando alterius nomine, etiam assimulato, euulgari: sed quoniam hæc tempora, quibus impressoria editio aditus esse potest, ad nefaria quæque profeminanda, diligentiorē cautionem requirunt; interdictum esse volumus mentito fictove alterius auctoris nomine, libros, volumina, literas, scriptave, cuiusvis generis argumentive de quibus in Indice, seu Concilio Tridentino cauetur euulgari, edi, typisve imprimi, nisi consensu illius cuius nomine edentur, ac Episcopi permissu.

Alioquin in delinquentem animadvertatur pro gravitate criminis, arbitrio eiusdem Episcopi.